

Svar på skriftligt spørgsmål om att bekämpa bönsmyg

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 426/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Tiina Elo /gröna:

På vilket sätt sörjer regeringen för verksamhetsförutsättningarna för odlarna av bondböna och andra baljväxter och säkerställer att det finns tillräckliga och säkra metoder för att bekämpa bönsmyg?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Bönsmygen är en liten bladbagge och har som en relativt ny växtskadegörare förekommit i Finland regelbundet sedan 2021. Bönsmygen förekommer, som namnet antyder, främst i bondböna, men kan även förekomma i andra baljväxter. Bönsmygens larver äter och skadar växande bönor. Grobarheten hos de skadade bönorna sjunker och motståndskraften mot växtsjukdomar försämras. Skadorna försämrar mängden och kvaliteten på skörden av bondböna. I skörd som används som foder är lindriga skador av bönsmyg inte farliga, men en förorenad skörd kan inte användas till livsmedel eller som utsäde.

En mer omfattande undersökning om bönsmygen har inte gjorts i Finland. En del andra länder har gjort några undersökningar och konstaterat att hanteringen av skadegöraren kräver ett lämpligt sortiment av biologiska, kemiska och odlingstekniska bekämpningsåtgärder. I de odlingstekniska bekämpningsåtgärderna ingår tillämpning av god växtföljd, där bondbönan odlas så sällan att bönsmygens livscykel blir störd eller förhindrad. Vissa undersökningar har visat att varierande såningstider och hantering av omgivande vegetation kan försvåra bönsmygens levnadsförhållanden. I Finland är det dock svårt att direkt tillämpa resultat av undersökningar som har gjorts i andra länder, och tillämpningen skulle kräva anpassning till lokala förhållanden.

Bönsmygens larver är svåra att bekämpa, eftersom de gömmer sig inuti bönan. Den kemiska bekämpningen bör riktas mot vuxna flygande individer. I Finland är växtskyddsmedlet Carnadine (verksamt ämne: acetamiprid) ett godkänt medel för bekämpning av bönsmyg. Det är krävande att fastställa rätt tidpunkt för kemisk bekämpning, eftersom bondbönan blommar en mycket lång tid, vanligen tills vegetationen mognar. För att en lämplig tidpunkt ska kunna bestämmas är det viktigt att följa med vegetationen och känna till skadegörarens livscykel. En del tester har visat att slutet av bondbönans blomningstid har varit den bästa behandlingstiden. Vid kemisk

bekämpning ska dessutom hänsyn tas till behandlingens potentiella effekter på växtskadegörarens naturliga fiender och på pollinatörer.

Nästa år inleds i Finland ett forskningsprojekt som jord- och skogsbruksministeriet finansierar. Som en del av projektet är avsikten att utreda på vilket sätt bönsmygen sprider sig och hur spridningen kan bekämpas. Projektet syftar delvis till att förbättra verksamhetsförutsättningarna för baljväxtodlare i Finland.

Helsingfors den 16 december 2025

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah